

Norske Jernbaners Avantgard
Avdeling Oslo

1907 - 2007
Jubileumsberetning

Forord

I forbindelse med 100 års-jubileet bestemte styret i avdeling 1, Oslo at 90 årsberetningen som ble gjort av Lars Skeie skulle videreføres for perioden 1997-2007 med egen beretning. Styret er ansvarlig for beretningen.

Tidligere er det laget følgende beretninger for avdeling 1 Oslo:

-25 årsberetning skrevet av J.A. Karterud. Dette er den første beretningen som ble skrevet og gir en bred oversikt over virksomheten fra starten av og 25 år framover.

-35 årsberetningen ble utfylt med de neste ti år og ble utarbeidet av Amund Amundsen.

-40 årsberetningen ble skrevet av Sofus Jacobsen.

-50 årsberetningen var kort og redaktører var Sofus Jacobsen og Odd E. Pedersen

-60 årsberetningen var også bare på et par sider, styret var ansvarlig for den.

-75 årsberetningen var mer fyldig med 16 sider tekst og 10 sider med bilder. Ansvarlige for den var Søren L. Greva, Hans Holsetstuen og Lars Skeie (redaktør).

-90 årsberetningen ble ført i penn av Lars Skeie, etter forespørsel fra styret i avdeling 1.

90 årsjubileet 16 september ble markert med en sammenkomst 20 september i Jernbaneskolens kantine, Tomtekaia 21 hvor beretningen ble presentert.

-100 årsberetningen er det styret i avdeling 1 som er ansvarlig for ved formann Guttorm Stien. Beretningen er laget på samme mal som 90 årsberetningen og tar med de ti siste årene.

Starten:

I de ti første årene fra 1897 til 1907 hadde vi ikke noen lokale foreninger, men NJA fikk opprettet kontakter rundt i distriktene. Så ble det vedtatt å opprette egne avdelinger som skulle arbeide selvstendig med eget styre.

Mandag den 16 september 1907 ble avdeling nr. 1 av Norsk Jernbane Avholdsforbund stiftet med 20 medlemmer. Møtet ble holdt i Jernbanens Forenings lokaler, Oslo Ø og ledet av forbundets formann, kontorist A.B. Engebretsen.

Virkeområde:

Ved starten hadde avdeling nr 1 Kristiania Ø og V pluss strekningene t.o.m. Eidsvoll, Ski, Grefsen og Asker som virkeområde.

Fra 1 januar 1915 ble strekningen Kristiania V-Asker utskilt som egen avdeling med avd.nr 18. Denne ble tilbakeført til avdeling nr 1 fra 01.01.2001

Fra 1912 ble Bryn-Eidsvoll egen avdeling med avd.nr 13. Denne ble tilbakeført til avdeling nr 1 i 1971.

Etter siste verdenskrig gikk antall ansatte sterkt ned i NSB noe som skapte problemer med aktiviteten i avdelingene. Dette førte til at avdeling 2 Gjøvik-Kjelsås, avdeling 5 Kongsvinger-Flisa og Urskog-Hølandsbanen og avdeling 8 Smålandsbanen ble overført til avdeling 1.

Avdeling nr 1 hadde da hele Oslo distrikt og Hovedadministrasjonen som virkeområde.

Møtelokaler og møtevirksomhet:

Møtelokaler for avdelingens møter har variert gjennom tidene.

Stiftelsesmøte 16 september 1907 ble holdt i Jernbanens Foreningslokaler på Oslo Ø (Kristiania Ø).

Avdelingsmøtene ble holdt en gang pr mnd fram til 1910 da det ble vedtatt å holde medlemsmøter hver 14 dag.

Generalforsamlingen i 1909 ble holdt i Møllergate 20 og dette var også stedet hvor de første medlemsmøtene ble holdt. Siden ble de flyttet til Setsaas Cafe hvor møtefrekvensen var en gang pr. mnd. Men på grunn av liten tilslutning til medlemsmøtene ble det vedtatt å flytte tilbake til Møllergt. 20. I 1910 ble det vedtatt å holde medlemsmøter hver 14 dag.

I 1911 ble møtevirksomheten flyttet til "Blå Kors" sine lokaler i Lakkegat. 19.

Fra 1915 ble møtene flyttet til forbundets kontor på Oslo Ø.

I perioden 1920- 1952 ble det leid møtelokaler i Keysersgt. 1, men i perioden 1923- 1925 ble møtene holdt i forbundets lokaler på Oslo Ø.

En kort periode på vinteren i 1953 var Bernt Ankersgt. 5 møtested. Møtene ble siden flyttet til Jernbanens foreningslokaler på Oslo Ø som vi beholdt fram til 1977. Da måtte vi flytte på grunn av byggingen av Oslo S.

Keysergt. 1 ble igjen fast møtested fram til 1982, da vi igjen flyttet til møtelokaler på Oslo S 7 etg. Fra høsten 1990 ble møtene holdt på "Bokkafeen" Oslo S. Fra høsten 1992 ble avdelingens medlemsmøter holdt på Tomtekaia 21, i forbundets lokaler fram til høsten 1993. Siden har møtene vært flyttet mellom Oslo S, Tomtekaia 21, Infosenteret "gamle" Oslo Ø og videre i Jernbaneverkets lokaler i Pilestredet 19 og Stortorvet 7. Møteaktiviteten er nå redusert til en gang pr. mnd. De siste 6 – 7 årene er møtevirksomheten på et lavnivå. De tre siste årene er det kun holdt styremøter hvor medlemmer kan delta.

Medlemstall:

Innenfor de fleste fritidsorganisasjoner er det som regel at det er en prosentvis stor del av medlemmene som er passive. Passive i den forstand at de ikke deltar i foreningens møtevirksomhet. Dette gjelder også for avdeling 1.

Avdelingen hadde 20 medlemmer ved stiftelsen i 1907 og i 1909 hadde medlemstallet økt til 84 og i 1912 var medlemstallet på 101 medlemmer.

I 1917 sto avdelingen bokført med 109 medlemmer og i 1925 var medlemstallet på bare 50 medlemmer.

Omslaget kom ved avslutningen av 25 års jubileet, da var medlemstallet på 98, mens det i 1947 var på 92 medlemmer.

Ved 60 års jubileet var medlemstallet økt til 139 medlemmer, mens det til 90 års jubileet var økt til 143 medlemmer.

Ved inngangen til 2007 er medlemstallet redusert til 104 medlemmer. Nå drives det en aktiv medlemsverving fra forbundets side for å øke medlemstallet generelt i NJA.

Økonomi:

At det er stor forskjell på kroneverdien i 1907 og i dag, 100 år etter er helt tydelig når man ser at avdelingens regnskap det første året viste en inntekt på kr. 29,40 mens utgiftene var kr. 22,80. Kassabeholdningen ved årets slutt var således kr. 6,60. Prosentvis overskudd var brukbart.

Kontingenten i 1946 var på kr. 4,00 for aktive medlemmer og kr. 2,00 for ektefelle. Pensjonister og læregutter betalte kr. 1,00. Samme år viste årsregnskapet kr. 2 650,00 i inntekter og kr. 1 950,00 i utgifter. Dette også et pent resultat ut fra beløpenes størrelse.

De siste 25 årene har avdelingens økonomi forbedret seg vesentlig. Fra 1982 og ti år framover fikk vi fra Oslo kommune støtte på fra kr. 12 000,- i 1982, mens vi i det siste året, 1992 fikk kr. 2000,- til edruskapsarbeid.

I 1987 fikk vi en ny og betydelig inntektskilde, bingoinntekter. Etter en søknad i 1986/87 kom vi inn på "Bingomarkedet". Ildsjelen bak dette var Hans Holsetstuen som la ned mye arbeid i dette. Inntektene varierte en del, i gjennomsnittet for perioden 1987 – 1996 lå på kr. 28 000,- pr. år. Forholdet til politiet (som overvåker tildelingen til organisasjonene) og bingoledriften var meget godt, takket være Hans Holsetstuen. Dette førte til at både Forbundsstyret, Studienemnda og Norsk Jernbaneavholdsblad fikk nytte godt av det med ekstra kjærkomne midler.

Takket være avdelingens gode økonomi har det vært mulig å støtte medlemmene økonomisk ved deltakelse på bl.a. landsmøte, kvinnenemndas høstkurs og vinterkurset. I tillegg har avdelingen støttet NJA's feriehjem på Vegårshei økonomisk både ved innkjøp av båt og annet utstyr, avdeling 19 Bergen har fått låne penger rentefritt ved oppussing av Øynaden.

Landsmøter - Fellesmøter - Kameratmøter / Grensetreff

Avdelingen har stått som arrangør av forbundets landsmøter 8 ganger. Første gang i 1993 i forbindelse med forbundets 40 års jubileum, siden ved forbundets 60 års jubileum i 1953, ved forbundets 75 års jubileet i 1968 og ved forbundets 90 års jubileet i 1983 ble landsmøtene lagt til Oslo med avdeling 1 som arrangør.

I 1976 ble landsmøtet holdt på Vettakollen Hotell, i 1985 til Solbakke Folkehøgskole på Skarnes, i 1995 til Sanner Hotell Gran på Hadeland. I 2001 hadde vi igjen arrangøransvaret for landsmøtet, dette ble holdt på Østmarka. Det siste landsmøte avdeling 1 hadde ansvaret for var i 2005, dette ble arrangert i Oslo, Norrøna Hotell.

Det ble ganske tidlig forsøkt med fellesmøter, hvor naboavdelingene ble innbudt. Fra 1926 ble dette en fast programpost.

I de siste årene har avdeling 1 og 3 holdt felles julemøte, vekselvis i Oslo og Drammen. Da begge avdelingene har 100 års feiring omtrent på samme tidspunkt vil også denne bli holdt felles i Drammen.

For å finne fram til gode kontakter over Kjolen ble det i 30-årene forsøkt med såkalte "kamerattreff". Etter krigen ble forsøket tatt opp igjen med Arvika som samlingssted. Det ble 2 – 3 treff, siden ebbet det bare ut.

En ny forbindelse ble opprettet, de såkalte "grensetreff". Det startet med et fellesmøte i Halden i 1989 og fortsatte med Dalsland i 1990, Fredrikstad i 1991 og Göteborg i 1993.

For årene 1994 – 1996 ble det ikke arrangert noen grensetreff. Det siste grensetreffet ble holdt i 1999 i Trollhättan-området. Disse grensetreffene var i samarbeid med JHF og siden de ble nedlagt "døde" det ut.

Kvinneforeningen:

I forbundets beretning står å lese at det var vanskelig å få gehør for å gi kvinnene fullt medlemsskap. Først i 1922 ble det vedtatt at kvinnene skulle ha samme rettigheter som hovedmedlemmer. Men allerede i 1917 gikk kvinnene i avdeling 7, Narvik til det skritt å danne en kvinneforening innenfor avdelingen. Kvinneforeningen i avdeling 1 ble opprettet i 1925 med Emilie Jacobsen som første leder. De gjorde seg sterkt gjeldene fra starten av og allerede i 1931 tok de initiativet til å få laget et vandrebanner. Med seg fikk de kvinneforeningene i avdeling 3 og 13, og forbundet fikk banneret overrakt på landsmøtet i Tønsberg samme år.

Kvinneforeningen har både økonomisk og på annen måte vært en god støtte. Ved jubileer og andre høve har de overrasket med pengegaver og annen oppmerksomhet. Det er også kvinneforeningen som vanligvis sørget for pynting av møtelokalet og stod for bevertningen. Kvinneforeningen ble oppløst i 2004 og styret var da:

Leder.....Karin Grevå
Sekretær.....Johanne Borgersen
Kasserer.....Målfrid Braaten

Avdelingens ledere fra 1907 og frem til 100-års jubileet i 2007

N. Sandberg	1907 - 1909
M. Lund	1909 - 1910
Kr. Karterud	1910 - 1912
M. Lund	1912 - 1914
Peder Bakke	1914 - 1915
K. Hofsrud	1915 - 1920
E. Speismark	1920 - 1922
Henry Knutsen	1922 - 1925
H. G. Hansen	1925 - 1927
N. Berg Larsen	1927 - 1929
Ole A. Olsen	1929 - 1934
E. Speismark	1934 - 1939
Ole A. Olsen	1939 - 1946
H. Skotte	1946 - 1948
E. O. Paulsen	1948 - 1950
Leif Barreth	1950 - 1952
Ole Furulund	1952 - 1955
Søren L. Greva	1955 - 1963
Ole Furulund	1963 - 1965
Søren L. Greva	1965 - 1975
Lars Skeie	1975 - 1981
Søren L. Greva	1981 - 1985
Hans Holsetstuen	1985 - 1993
Søren L. Greva	1993 - 1997
Rolf Andreassen	1997 - 2002
Guttorm Stien	2002 - 2003
Arnfinn Edvardsen	2003 - 2004
Guttorm Stien	2004 - 2007

Semforen:

Semaforen er en kjent ting og et kjent ord for "gamle" jernbanefolk og det har også i alle år vært navnet på avdelingens håndskrevne avis. Vedtak om dette ble gjort allerede på medlemsmøte 6. januar i 1908. Den gang ble det valgt fast redaktør for valgåret og den første var G. Chr. Bjelland.

Senere ble det valgt eller foreslått redaktør for det enkelte møte og det er gledelig å konstatere at medlemmene var flinke til å skjøtte denne programpost.

Mange gode innlegg med ulike syn på vår virksomhet og andre samfunnsforhold er belyst. Semaforen har også i stor grad gitt plass til de muntre innslag. Turid Øiestad har skrevet det siste i 1997 og handlet om "Hvem som hadde makt i ditt liv", et tema fra boka "Livsglede" av Carsten Isaksen.

Æresmedlemmer:

Den 8 januar 1941 ble de 5 første æresmedlemmer utnevnt for "sitt oppofrende arbeid til avdelingens beste". De fem var Amund Amundsen, J.A. Karterud, E. Speismark, Edv. Krosby og Sofus Jacobsen.

Fram til 01.01.2007 har følgende kommet til: Trygve Erlandsen, Astrid Erlandsen, Karin Greva, Søren L. Greva, Kåre Marthinsen, Hans Holsetstuen, Johanne Borgersen, Ragnar Konglevoll og Arild Braaten.

I tillegg kommer Guttorm Stien som var æresmedlem i avdeling 18 før den ble overført til avdeling 1.

Som æresmedlemmer i forbundet har følgende fra avdeling 1 oppnådd denne erkjentlighet: Amund Amundsen, G.Chr.Bjelland, H.G. Hansen, J.A. Karterud, Edv. Krosby, E. Speismark, Bjarne Bjørnstad, Gunnar O. Pedersen, Lars Skeie, Søren L. greva, Kåre Mathinsen, Hans Holsetstuen, Alf Øiestad,

Representasjon:

Avdeling nr. 1 har alltid vært godt representert på landsmøter, landsstudiekurs, kvinnekurs og helgekurs. I tillegg har avdelingens medlemmer stilt seg villige til tillitsverv i forbundsstyret, komiteer og utvalg som forbundet har opprettet. De som har utført ekstra godt arbeide over lengre tid vil en som regel finne igjen som æresmedlemmer i forbund og avdeling.

I jubileumsåret har avdelings styre følgende sammensetning:

Leder.....Guttorm Stien
Nestleder.....Arnfinn Edvardsen
Sekretær.....Magnar Wølle
Kasserer.....Øystein Vold

Avdelingens kasserere fra 1907 og frem til 100-års jubileet i 2007

B. Svendsen	1907 – 1909
E. Sætre	1909 – 1910
Wilh. Østenstad	1910 – 1913
M. Sæter	1913 – 1914
E. Engebretsen	1914 – 1915
E. Krosby	1915 – 1918
A. B. Engebretsen	1918 – 1919
H. Karterud	1919 – 1920
R. Bielland	1920 – 1921
E. Krosby	1921 – 1922
L. Thorseng	1922 – 1923
Sofus Jacobsen	1923 – 1938
Sv. Svendsen	1938 – 1939
Alfr. Myhrer	1939 – 1946
G. O. Pedersen	1946 – 1948
H. Skotte	1948 – 1950
John Johansen	1950 – 1953
G. O. Pedersen	1953 – 1957
John Skrukli	1957 – 1959
Eddie Corneliussen	1959 – 1960
G. O. Pedersen	1960 – 1961
Kåre Marthinsen	1961 – 1989
Arild Braaten	1989 – 1995
Øystein Vold	1995 – 2007

Avdelingens sekretærer fra 1907 og frem til 100-års jubileet i 2007

H. M. Engebretsen	1907 - 1908
P. Thorbjørnsen	1908 - 1909
K. Hofsrud	1909 - 1910
Carl O. Sundet	1910 - 1911
P. Thorbjørnsen	1911 - 1912
Peder Bakke	1912 - 1913
Karl Antonsen	1913 - 1914
Chr. Bielland	1914 - 1915
O. Svendsen	1915 - 1918
A. B. Engebretsen	1918 - 1920
J. A. Karterud	1920 - 1931
I. H. Ødegård	1931 - 1932
J. A. Karterud	1932 - 1939
H. Skotte	1939 - 1946
Odd F. Pedersen	1946 - 1951
Henning Skotte	1951 - 1952
Arne Pedersen	1952 - 1953
Odd F. Pedersen	1953 - 1968
Hans Holsetstuen	1968 - 1985
Magnar Wølle	1985 - 2007

Kvinneforeningens ledere fra 1925 og fram til 2004

Emilie Jacobsen	1925 – 1930
Margit Bielland	1930 – 1933
Emilie Jacobsen	1933 – 1934
Margit Bielland	1934 – 1936
Emilie Jacobsen	1936 – 1937
Martha Svendsen	1937 – 1941
Hjørdis Pedersen	1941 – 1943
Emilie Jacobsen	1943 – 1948
Karen Hansen	1948 – 1951
Ingrid Johansen	1951 – 1953
Karen Hansen	1953 – 1958
Emilie Jacobsen	1958 – 1962
Karin Grevå	1962 – 1972
Johanne Borgersen	1972 – 1979
Borghild Bjørge Skeie	1979 – 1984
Johanne Borgersen	1984 – 1985
Karin Grevå	1985 – 2004